

قبله

انسان به حکم اینکه جسم است هنگام نماز ناچار است به یک طرف متوجه باشد، ولی اسلام خواسته از این موضوع حداکثر استفاده را برای تکمیل عبادت نماز بنماید، زیرا همه می دانیم که خانه کعبه قدیمی ترین مرکز نیایش خداست، خانه ای است که به دست قهرمان توحید ابراهیم خلیل علیه السلام بنیانگذاری شده و مورد توجه تمام راهنمایان توحید و پیغمبران خدا بوده است.

توجه به این مرکز توحید، هرگز به معنای محدود نمودن ذات پاک الهی در سمت معینی نیست؛ بلکه هدف از این حکم، نظام مند کردن عبادت بندگان است. مسئله نظم در امور مادی و معنوی در میان تمام ملل جهان نیز یک امر پسندیده و مطلوب می باشد.

توجه به قبله موجب توجه به خداست، درست است که خدا مکانی ندارد اما کسی که مقابل چنین مرکز توحیدی بایستد از تمام حالات به خدا متوجه تر است و گویا خود را در پیشگاه او حاضر می بیند.

از طرفی توجه عموم مسلمانان جهان در هر شبانه روز پنج مرتبه به این مرکز مقدس روح وحدت و یگانگی را در دل و جان آنها می پروراند و به وحدت اسلامی و هماهنگی مسلمین جهان کمک می کند و اجتماعات مختلف اسلامی را از شرق و غرب عالم به هم مربوط می سازد و شوکت و عظمت آنها را ظاهر می سازد و بالاخره جوهر تعلیمات جهانی اسلام را به صورت "وحدت هدف و عقیده" به دنیا نشان می دهد. چنانچه اگر ناظری بیرون از کره زمین به وضع صفوف مسلمانان به هنگام نماز بنگرد می بیند مجموع صفوف آنها دوایر متحدالمرکزی را تشکیل می دهد که قلب آن دوایر همان خانه کعبه است و این رمز و اشاره ای به وحدت مسلمین است.

تاریخ قبله چیست؟ دلایل تبدیل قبله از بیت المقدس به کعبه کدام است؟

سال ها قبله مسلمانان، بیت المقدس بود. کعبه در آن زمان به صورت بتخانه در آمده بود و مصلحت نبود که اسلام آن را قبله عبادت قرار دهد؛ ولی پس از هجرت، شرایطی پیش آمد که قبله مسلمانان از بیت المقدس، به مسجد الحرام تغییر یافت. یکی از علل آن زخم زبان هایی بود که یهودیان به مسلمین می زدند و می گفتند: شما خودتان قبله ندارید و به سوی قبله ما نماز می خوانید! رسول خدا(ص) از این موضوع ناراحت بود و انتظار گشایشی را از سوی خدا می کشید، تا آن گاه که آیات

قرآن نازل شد و دستور آمد که هر کجا هستید، رو به مسجدالحرام بایستید و نماز بخوانید. آیات تغییر قبله، در طول تاریخ به مسلمانان این درس را می‌دهد که مستقل و آزاد باشند و زیر بار منت دیگران - حتی در مسائل عبادی - نروند و شرافتمندانه زندگی کنند.

این فرمان تغییر قبله، به علاوه امتحانی برای مسلمانان بود تا معلوم شود، چه کسانی مطیع و پیرو کامل دستورهای خدا و پیامبراند و چه کسانی بهانه جویی و اعتراض می‌کنند.

بنابراین مسلمانان باید در عبادت، رو به کعبه کنند؛ حتی در کارهایی همچون خواب و خوراک خوب است به سمت قبله باشند. ذبح حیوانات نیز باید رو به قبله باشد و گرنه گوشت آنها حرام می‌شود. این جهت‌گیری در همه امور به سوی کعبه، درس یکتاپرستی، ایمان و به یاد خدا بودن را به مسلمانان می‌دهد، تا همواره توجه به خانه محبوب و معبود داشته باشند و از غفلت به در آیند. به علاوه این سمت‌گیری به سوی قبله واحد، نظم و وحدتی شگفت‌انگیز و زیبا می‌آفریند و همه مسلمانان در هر جای دنیا، وقت نماز به سوی آن کانون خدایی رو می‌کنند. اگر کسی از فراز آسمان‌ها به صفوف نماز گزاران کره زمین بنگرد، دایره‌های متعددی را می‌بیند که مرکزیت همه آنها، «کعبه» است.

«توحید» نقطه تمرکز فکر، دل، جان و صفوف مسلمین است. از رهگذر توجه به قبله، علم هیئت، جغرافیا و جهت‌شناسی نیز در میان مسلمانان رشد کرد. آری کعبه، یادگار مبارزات توحیدی حضرت ابراهیم و اسماعیل (ع) و حضرت محمد (ص) است. حضرت مهدی (عج) نیز در قیام جهانی خویش، به کعبه تکیه می‌کند و به اصلاح جهان می‌پردازد. این کعبه است که برای نماز و نیایش، قبله یک مسلمان قرار می‌گیرد.